

БАЛКАН

Социјалистички рад

Догађаји у Малој Азији и у Бугарској разголитили су сасвим нама већ познату политику балканских буржоазија, рачунајући ту и младотурке, да ово време после рата искористе што више за завођење народа са пута борби за слободу и напредак. Кобна подела Балкана која је била резултат завојевачких ратова, дала им је ослонца за њихов основни принцип: један народ на Балкану мора бити против другога, јер је иначе његов опстанак у питању. И анти-грчки покрети у Азији и Бугарској требали су да покажу успех таквих „патриотских“ проповеди и да изнесу целом свету пред очи како народ уме да суди другом народу за неделу према његовим супародницима који су под влашћу овога. А како су мало ови догађаји у Азији и Бугарској могли да покажу успеха за „патриоте“ турске и бугарске! Исто тако нимало као што гоњење туђих народности у Србији, Грчкој и Румунији не налази одобрења код народа тих земаља већ, напротив, налази на највећу осуду и изазва протесте.

Социјална Демократија свих балканских земаља и оних последњих догађаја показала је се достојна мисије коју јој историја Балкана ставља у део. И док се све империјалистички расположене владајуће класе балканских држава труде да прошире своју територију, једна на рачун друге, — дотле она шире свој утицај преко граница балканских држава и неуморно и успешно социјалистички ради.

На одвратну шовинистичку хајку једне шарене групе противу Грка, бугарска социјална демократија повела је одмах силну акцију у Собранију и на јавним зборовима. Та је акција одмах имала успеха. Наивни су се застидели од својих варварстава а покварени политички типови су се завукли у ћошкове. Показало је се јасно да у земљи у којој је социјалистичка партија будна, не може бити шовинистичких оргијања у маси. Масе су већ под утицајем социјалне демократије и оне слушају реч њену. И док буржоаска јавност заглавује дреком о гризиму и бугарофобству које влада и у радничкој класи у Грчкој, на јавном збору социјалистичком у Софији чита се манифест грчких социјалиста који потврђује братство балканских народа.

У Солуну радничка социјалистичка федерација трли гоњење грчких власти, бива оглашавана за бугарског агента; али она ипак неуморно продужава свој социјалистички рад и штити од грубог насиља грчких власти и Грке, и Бугаре, и Србе, и Јевреје, и Турке. Радничке масе свих тих народности још чврше стоје уз своју Федерацију у којој су насиља већа.

У Цариграду социјалистичка партија, стављена ван закона, не пропушта прилику а да у Интернационалу не пошаље свој протест противу насиља што их турска влада и милитаризам врше над мухамеданцима и хришћанима.

У Букурешти социјална демократија понеси се када је називају из-

дајничком што брани права и слободу бугарског становништва у Добручи које је потчињено. То је социјалистички рад, као што је рад за ослобођење румунских сељака и за слободу румунског народа.

У Србији социјална демократија води енергичну борбу против милитаристичких и капиталистичких прохвата балканских држава. Њену громку реч хоће полиција да угуши забранама „Радничких Новина“ које пишу за савез народа на Балкану а против савеза династија и балканских империјалистичких кругова, које се боре противу рата на Балкану. Све остale балканске социјалистичке партије — Босне и Херцеговине, Црне Горе, Хрватске и Славоније, Истре, Далмације, Словеначке — помажу нашу борбу противу зараде народа, против рата на Балкану. На свима странама Балкана опажа се социјалистички рад и успех од тога рада. Не само што не може данас балканска буржоазија све што хоће, него не може ни много од онога што она хоће.

Жека

Једак ајел

Принуђени смо учинити једну измену ове рубрике. Место сваки дан, као до сада, ми ћemo о жени моји говорити само сваки други дан. Ово је због тога што не покљањамо довољно пажње женама. Положај жене уопште, а пролетерке специјално, толико је бедан у данашњем друштву да сваки ко културно осећа и узвишије мисли мора од тога да се згроzi и да осети потребу да свим својим силама допринесе уништењу једнога од најсрамнијих ропстава: женога ропства.

Исто тако, то не чинимо ни због тога што нам покрет модерне жене не би лиферовао довољно материјала и давао довољно потптица и идеја да о жени пишемо. Све се више, са Социјалном Демократијом на целу, разгранава и цвета покрет за еманципацију и духовно уздизање жене, и једна од најмаркантнијих, најсимпатичнијих и најсветлијих појава у данашњој мрачној и варварској епоси капитализма јесте, поред пролетерског покрета, велики женски покрет.

Него, принуђени смо ограничити писање о жени само због тога што наш орган не располаже, у овај мах, довољним простором да би непрекидно могао одржавати ту рубрику. Свакодневне практичне потребе нашеја покрета толико су да све више важније, простор листа који нам стоји на расположењу, и док се формат Радничких Новина још више не повећа, ми ћemo се морати и преко своје воље, и са највећим жељењем — ограничiti на то да о жени говоримо тек сваки други дан.

Међутим, много — и рекли бисмо највише — баш од жена зависи хоће ли Радничке Новине еповећати свој формат и добити, на тај начин, могућности да и о њиховим стварима и њиховим специјалним потребама говоре и више и чешће. Ради тога

Канијске Шуме био дао са сузама у очима.

— Добро, пристајемо, повикаше три друга.

Тако би свечано утврђен споразум,

Чим се калуђер одмаче од њих, свак радостан што је нижи стаљеж придобио за своју ствар, звизнуше Дагобер, Тронк и Балафије својим женама: Амалија, Регини и Матилди, које су горокале на улици, и оне одмах дођоше. И сви шесторо покваташе се за руке, почеше играти око кесе и певати:

Сада ми је цепу топло.
Ти, Шатиљоне, како знаш!
Ху! ху! поповска подвала!

И они поручише флашу вина.

Увече, сви шесторо зађоше од крчме до крчме, певајући своју нову песму. Та песма се допала, и криминална полиција поднесе извештај да су преко дана више радника певали:

Сада ми је цепу топло.
Ти, Шатиљоне, како знаш!
Ху! ху! поповска подвала!

Агитација дракофила није се преносила у провинцију. Побожни Агарик тражио је узроке, али није мого да их пронађе. Рече му их стари Корнемиз.

— Ја имам доказа, уздахну калуђер из Канијске Шуме, да је дра кофилски благајник, херцог од Ампула, новцем који је добио ради пропаганде куповао у Марзинији имања.

— Тако је, рече Дагобер. Доле са владом!

Пречасни отац извади једну кесу коју му је произвођач ликера из

баш и пишемо овај чланчић. Нека жене, а нарочито пролетерке, ушију на своје мужеве, и у оваше на своје бородице, да се месец неморалних буржоаских листова кујује и чита социјалистичка штампа, која високо уздиже и дух и морал своје публике, и тиме ће Радничким Но-

винама бити огромно много помоћено.

Свега неколико хиљада купаца више, и наш орган моћи ће поверићи свој формат и уређивати се тако да буде чишћанка не само за Социјалистичку Партију него и за сваку социјалистичку бородицу.

Из дана у дан

Данања Седница. На данашњој скupштинској седници, која је заказана за девет часова пре подне, решаваће се извештај верификацијоног одбора, по поднетим оставкама тројице народних посланика.

Трајање скupштине. Из владиних кругова круже гласови, да још није одлучено о распуштању ове скupштине и изрећењу за нове изборе. У место тога чује се, да ће се седнице опет одложити до 20. октобра.

Народници и Самостадци. Мисмо пре краћког времена ушvрдили да поштоју споразум између самосталца и националаца о заједничком раду на будућим посланичким изборима. Та наша већ поштрује се, јер је јуче главни одбор националаца одредио своје длагаше, да овај споразум са самосталцима наширој основи ушvрде.

Исплати Грчким Железничарима. У једној од прошлих седница Министарског савета одлучено је: да се грчким државним железничарима исплати сума од 12,116 динара, који износе трошкови за пренос српско-грчке војске за време рата од српско-грчке границе до Солуна, и од Солуна до Битоља. О томе је тражено одобрење и од државног савета.

Исушивање Мачве и Годомине. Г. Хане, стручњак — инжињер из Лондона, поднео је понуду Министру Грађевина, за исушивање од водоплава Годомина у округу смеđeревском и Мачве у округу подринском.

Примио дужност. Нови инспектор Министарства Народне привреде г. Милорад Зебић, примио је јуче своју дужност.

Закон о уређењу односа. Јуче је отпочела рад комисија, коју је влада одредила, за израду закона о уређењу односа између војних и цивилних власти. У тој комисији председник је г. Мијаило Јовановић, председник касац. суда, јенерал Рашић, полициски инспектор Алимић, саветник Ст. Радојићић, начелник Мин. Спољних послова Славко Грујић и инспектор црквених послова Др. Пећанац.

Комисија ради у Министарству Правде.

Распоред Дивизија. Ових дана извршиће се нов распоред команда дивизија, како у старим тако и у новим границима Србије.

Из шумарске школе. Пре два дана завршени су испити једногодишњег курса у шумарској школи, у којој су положили испите 40 кандидата. Сви ови кандидати постављени су за чуваре шума у новим крајевима Србије.

Партија није имала новаца. Принц од Босена био је приликом туче изгубио свој бележник и морао је да се упиње из петних жила да сузије свој бурни карактер. Виконтеса Оливја била је веома издашне руке. Корнемиз је саветовао да се њена међсна рента смјаши.

— Она нам је веома корисна, изјави побожни Агарик.

— Несумњиво, одговори Корнемиз. Али пошто нас упропашћује, скочи нам.

Једна шизма делила је дракофила у два табора. Приликом свијуја саветовања владала је несагласност. Једни су желели да се партија држи политике Господина Бигура и побожног Агарика, то јест да се ради тако да се жели да обнови Република. Други су били сићи дугога тапкања у месту и тражили су енергичну и отворену акцију против режима. Они су се клели да ће у том знаку победити.

Ова друга група указивала је на корист од јасних ситуација и на немогућност да се и даље претвара. У ствари, публика је почела да увиђа на шта је циљала агитација, и да су присталице адмиралове жељеле да темеља да сруше Јавну Ствар.

Пронесе се глас да не се принц Кришто искрцати у пристаништу и ути у Алку на зеленом коњу. Тај глас одушеви фанатичне калуђере, ускити сироте племиће, обрадова богате јеврејске даме и про-

тиву са земљиште за туберкулозу.

сна тежине овога израза, али га није могла неупотребити када стоје ова факта:

1. Да би се штрајкаши духовно сломили, по цео дан жандарми иду са позивима по радничким кућама и говоре да та и та радница мора поћи у полицију на саслушање ако неће да се врати у фабрику на рад.

2. Ухапшено је неколико радника и једна радница и ником њиховом не дозвушта се да их у затвору обиђу. Хапшењем се стално прети и осталим радничима и радницама, што ове по следње испуњава највећим страхом.

3. На улицама од вароши до фабрика не трпи се ниједан радник, ма то било на најпристојијем одстојању од фабрике. Што је најгоре, нико не зна по чијој то наредби бива; ни полициска власт ни командант жандармериског одреда не примају на се да су тако што наредили.

4. По радничким махалама смуцају се жандарми по фабрикантовом послу, као његови плаћени агенти, и врше притисак на штрајкаше и њихове родитеље, да се радници врате на посао. Поднаредник Обрад Николић улазио је са тим циљем у кућу Зорке Тодоровић удове, из чије куће иду у фабрику три радне снаге.

5. И ако постоји полициска наредба да комите с оружјем не напуштају фабрику, ови разбојници су постали телесном гардом фабричких чиновника и агената који врше набавку штрајбрехера. То могу утврдити сведоци Благоје Коцић бравар, мајстор, Јован Костић, мајстор фабрички и Ранко Митић фабр. радник.

6. Жандарми су посели улице које воде фабрикама и онемогућили грађанима да уђу у своје домаћине. То ће потврдити Михаило Костић трговац, Сава Станковић терзија, Владимира Андрејевић металски радник и други. Цео овај рад полиције достигају је дивље мере последњих дана, посље онога крвавога сукоба, и нема апсолутно никаква повода у држању радника. Он је срачуњен на то да подржава код штрајкаша страх, док људи, духовно сломљени, не буду пријућени да пред фабрикантима капитулирају. И ако овај штрајк буде изгубљен, ми смо свесни тога да ће бити изгубљен само због полициског незаконитог и несноснога притиска. А ако уверење уђ

ЈЕЛЕНА МИЛКИЋ - МОДИСКИЊА

препоручује у свако доба огроман избор у свима квалитетима, бојама и ценама
НАЈМОДЕРНИЈИХ ЖЕНСКИХ ШЕШИРА

Осим готових шешира, има увек велики избор целокупног прибора за модискиње.

У унутрашњост се шаље доплатом. — Недопадајући се замењује другим.

On parle Français — Man spricht Deutsch

Београд

Кнез Михаилова улица бр. I.

Телефон Бр. 1682.

91.6—60

Кошуља мушких у боји од ческог зефира и кретона од 3:50—4:50 дин.

ГАЂА мушких од јаког ческог платна од 2:50—3 дин.

Може се добити у фабрици белог рубља

Станоја Живковића 104,5—50

Велико стовариште сваковрсних обућа

Препоручује

ЈОСИФ ФРИД

Кнез Михаилова ул. бр. 33.

Телефон 1233. 6—50

Радња код Крушевљанина

(Коларчева бр. 10.)

Препоручује велико стовариште готовог мушких и дејчег одела из I. и II. ред, од енглеског штофа исто препоручује мантлове листерске и гумене мушкие и женске, у великим избору.

109,6—50

Радња код Београђанина

Коларчева улица

препоручује своје богато сортирано стовариште готовог мушких одела у свима модерним бојама и фазонима, као и гуме-мантлове.

152 5—50

ПЛАТНА

Добра, нештиркана (натурен) за све домаће потребе

16 динара комад.

продаваје трговина

Исаја Ј. Медина

Кнез Михаилова ул. 8.

код БЕЧЛИЈЕ

преко пута „Руског Цара“ и уред „Трибуце“ може се добити јевтијном ценом

114,6—50

НА ОТПЛАТУ

Платна, Штофа, Гарнитура, Одела мушка и женска, Телихе, Ормане, Гвоздени Кревеста, разни Завеса, Тебади, Јоргана и т. д.

Ова је радња најстарија отплатна радња.

114,6—50

ОДЕЛА ГОТОВОГ

мушких и дејчег, палето за даме

Главни Депо

Савић и Мајданац

Београд, Кнез Михаилова ул. бр. 1

ШЕШИРА

НАЈМОДЕРНИЈИХ

краватна, крагнова, кошуља и остале модерне галантериске робе у великом избору препоручују

Петар Петровић и Беловић

Београд, Кнез Михаилова ул. бр. 105

10—50

ОБУЋА

велики избор свих врста из првих светских фабрика препоручује

ново стовариште обућа

Симић и Живановић

Београд, Кнез Михаилова ул. бр. 10.

110 7—50

Сима и Живановић

Београд, Кнез Михаилова ул. бр. 10.

110 7—50

Сима и Живановић

Београд, Кнез Михаилова ул. бр. 10.

110 7—50

Сима и Живановић

Београд, Кнез Михаилова ул. бр. 10.

110 7—50

Сима и Живановић

Београд, Кнез Михаилова ул. бр. 10.

110 7—50

Сима и Живановић

Београд, Кнез Михаилова ул. бр. 10.

110 7—50

Сима и Живановић

Београд, Кнез Михаилова ул. бр. 10.

110 7—50

Сима и Живановић

Београд, Кнез Михаилова ул. бр. 10.

110 7—50

Сима и Живановић

Београд, Кнез Михаилова ул. бр. 10.

110 7—50

Сима и Живановић

Београд, Кнез Михаилова ул. бр. 10.

110 7—50

Сима и Живановић

Београд, Кнез Михаилова ул. бр. 10.

110 7—50

Сима и Живановић

Београд, Кнез Михаилова ул. бр. 10.

110 7—50

Сима и Живановић

Београд, Кнез Михаилова ул. бр. 10.

110 7—50

Сима и Живановић

Београд, Кнез Михаилова ул. бр. 10.

110 7—50

Сима и Живановић

Београд, Кнез Михаилова ул. бр. 10.

110 7—50

Сима и Живановић

Београд, Кнез Михаилова ул. бр. 10.

110 7—50

Сима и Живановић

Београд, Кнез Михаилова ул. бр. 10.

110 7—50

Сима и Живановић

Београд, Кнез Михаилова ул. бр. 10.

110 7—50

Сима и Живановић

Београд, Кнез Михаилова ул. бр. 10.

110 7—50

Сима и Живановић

Београд, Кнез Михаилова ул. бр. 10.

110 7—50

Сима и Живановић

Београд, Кнез Михаилова ул. бр. 10.

110 7—50

Сима и Живановић

Београд, Кнез Михаилова ул. бр. 10.

110 7—50

Сима и Живановић

Београд, Кнез Михаилова ул. бр. 10.

110 7—50

Сима и Живановић

Београд, Кнез Михаилова ул. бр. 10.

110 7—50

Сима и Живановић

Београд, Кнез Михаилова ул. бр. 10.

110 7—50

Сима и Живановић

Београд, Кнез Михаилова ул. бр. 10.

110 7—50

Сима и Живановић

Београд, Кнез Михаилова ул. бр. 10.

110 7—50

Сима и Живановић

Београд, Кнез Михаилова ул. бр. 10.

110 7—50

Сима и Живановић

Београд, Кнез Михаилова ул. бр. 10.

110 7—50

Сима и Живановић

Београд, Кнез Михаилова ул. бр. 10.

110 7—50

Сима и Живановић

Београд, Кнез Михаилова ул. бр. 10.

110 7—50

Сима и Живановић

Београд, Кнез Михаилова ул. бр. 10.

110 7—50

Сима и Живановић

Београд, Кнез Михаилова ул. бр. 10.

110 7—50

Сима и Живановић

Београд, Кнез Михаилова ул. бр. 10.

110 7—50

С